

2016

KVARTALSRAPPORT 4. KVARTAL / FORELØPIG ÅRSREGNSKAP, IKKE REVIDERT

VIKTIGE MILEPÆLER NÅDD, GODT RUSTET FOR FREMTIDEN

Nøkkeltall:

- Resultat før skatt: 404,1 mill. kr (278,2 mill. kr)
- Resultat etter skatt: 332,0 mill. kr (221,0 mill. kr)
- Egenkapitalavkastning: 13,8 % (10,8 %)
- Resultat pr. egenkapitalbevis: kr 27,4 (kr 19,6)
- Utbytte pr. egenkapitalbevis: kr 7,40 (kr 3,90)
- Ren kjernekapitaldekning: 16,3 % (16,6 %)
- 12 mnd. utlånsvekst PM inkludert overføring til kredittforetak: 7,0 % (6,8 %)
- 12 mnd. utlånsvekst BM inkludert overføring til kredittforetak: 1,0 % (5,0 %)
- 12 mnd. innskuddsvekst: 4,8 % (1,0 %)
- Innskuddsdekning: 76,9 % (77,1 %)

Hovedpunkt:

- Forbedring i ordinær drift etter tap på 42,6 mill. kr sammenlignet med samme periode i fjor (korrigert for engangsposter på 11,0 mill. kr).
- I mål med ren kjernekapitaldekning på 14,0 % ett år før tiden. Målet er revidert og settes til 14,5 % ved utgangen av 2017.
- Kostnadsprogrammet i mål. Justert for prisstigning og engangseffekter er kostnadene siste 12 mnd. 40,4 mill. kr lavere enn 2013.
- Tap 0,00 % av utlån inklusiv kredittforetak.
- Kontoret i Son stenges i løpet av 2017 og virksomheten flyttes til kontoret i Vestby
- Ordningen med bankrådgivning i Drøbak avvikles fra 1. februar 2017, videre rådgivning vil skje fra vårt nyoppussede kontor i Vestby.
- Endring fra ytelsespensjon til innskuddspensjon medfører engangskostnad på 7,5 mill. kr i fjerde kvartal.

RESULTAT

FJERDE KVARTAL

Resultat før skatt for kvartalet ble på 73,0 mill. kr (52,2 mill. kr). Resultatet fra den ordinære virksomheten etter tap utgjorde 47,3 mill. kr (49,7 mill. kr), 54,8 mill. kr korrigert for engangseffekter. En forbedring som er sammensatt av økt rentenetto, lave tap og effekten av kostnadsreduksjoner.

Rentenettoen i prosent går noe ned, 1,84 % mot foregående kvartal 1,90%. Nedgang i utlånsrenter er delvis kompensert gjennom reduserte innskuddsrenter og lavere rentekostnader på obligasjonsgjelden.

Kostnadene synker og er 4,5 mill. kr lavere enn for samme periode i fjor korrigert for engangskostnader. Nedgangen skyldes i hovedsak tiltak gjort i forbindelse med kostnadsprogrammet.

Gruppenedskrivningene er i fjerde kvartal økt med 3 mill. kr. Kombinert med netto tilbakeføring av individuelle tap og periodiseringseffekter på konsern gir det en netto kostnad i kvartalet på 6,0 mill. kr. Samlet tap for 2016 ble på 1,0 mill. kr.

Egenkapitalavkastningen for resultat etter skatt i kvartalet ble på 11,2 % (7,1 %).

2016

Resultat før skatt ble på 404,1 mill. kr (278,2 mill. kr). Resultatet fra den ordinære virksomheten etter tap utgjorde 277,6 mill. kr (245,9 mill. kr). Korrigert for engangsposter på 11,0 mill. kr er det en forbedring på 42,6 mill. kr.

Underliggende drift viser en positiv utvikling grunnet i hovedsak høyere netto renteinntekter og lavere kostnader. Resultat før skatt forbedres ytterligere sammenlignet med fjoråret som følge av lave tap. Konsernet er som tidligere varslet i mål med kostnadsbesparellesprogrammet. Siden 2013 er kostnadene redusert med 40,4 mill. kr eller 12,6 %.

Egenkapitalavkastningen for resultat etter skatt ble på 13,8 % (10,8 %).

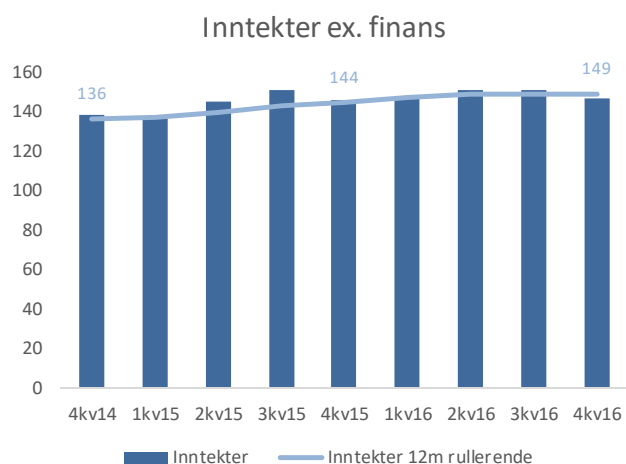
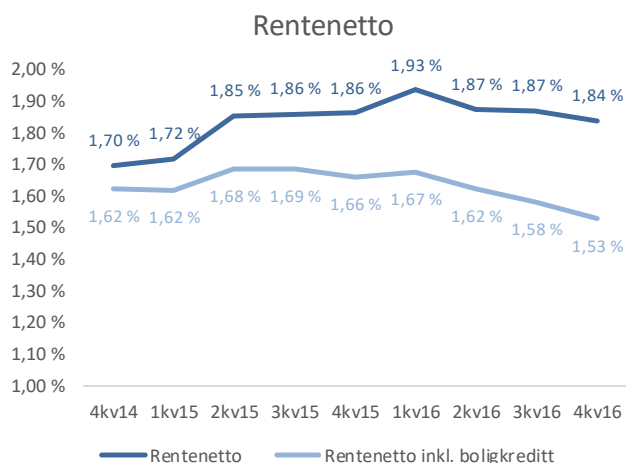
Netto renteinntekter og netto provisjons- og andre inntekter

Rentenettoen ble på 363,7 mill. kr (337,9 mill. kr). Rentenettoen utgjorde 1,88 % (1,82 %) av gjennomsnittlig forvaltningskapital.

Med virkning fra og med første kvartal 2016 er en fondsobligasjon pålydende 150 mill. kr. reklassifisert som egenkapital. Reklassifiseringen medfører reduserte rentekostnader på 5,7 mill. kr sammenlignet med i fjor. Sammenligningstall er ikke endret.

Rentenettoen påvirkes av overførslser til kredittforetak. En betydelig del av inntektene på utlån er som følge av dette flyttet fra netto renteinntekter til provisjonsinntekter. Endring i rentenetto og endring i provisjon fra kredittforetak må derfor ses i sammenheng.

Netto provisjonsinntekter og andre inntekter ble på 232,2 mill. kr (239,8 mill. kr). Av dette utgjorde utlån overført til kredittforetak 67,3 mill. kr (81,9 mill. kr). Samlet sett har netto inntekter knyttet til de utlån og innskudd som banken forvalter økt med 11,2 mill. kr sammenlignet med samme periode i fjor. Økningen er sammensatt av økt volum, lavere innskuddsrente og lavere fundingkostnader.

Netto avkastning på finansielle instrumenter

Netto avkastning på finansielle instrumenter, inklusive resultatandel i felleskontrollert virksomhet, viste en gevinst på 126,6 mill. kr (32,2 mill. kr) i 2016.

Kontantvederlag/utbytte knyttet til Visa-transaksjonen er ført med en positiv resultatteffekt på 19,8 mill. kr. Samtidig er det reversert 7,7 mill. kr. av tidligere innregnet urealisert gevinst over utvidet resultat. Det vises for øvrig til note 1.

Samspar Bankinvest II AS ble avviklet i tredje kvartal. Egenkapitalbevisene som selskapet eide i Sparebanken Hedmark er utdelt til eierbankene. I forbindelse med avviklingen er realisasjonsgevinst på 11,9 mill. kr. ført over resultat. Realisasjon medfører videre reversering av tidligere i urealisert gevinst på 10,9 mill. kr. mot utvidet resultat. Det vises for øvrig til note 1.

Samarbeidende Sparebanker AS overførte i desember eierandelen på 10 % i SpareBank 1 Markets AS til sine eierbanker. Banken har etter dette fått en direkte eierandel på 1,56 % i SpareBank 1 Markets AS.

Nettogegevinst på finansielle poster er økt med 62,7 mill. kr sammenlignet med samme periode i fjor til 39,9 mill. kr. Aksjeporteføljen er liten og obligasjonsporteføljen består utelukkende av høykvalitetsobligasjoner fra solide utstedere. Det var en netto urealisert gevinst på obligasjonsporteføljen ved utgangen av første halvår.

Inntekter av eierinteresser er økt med 12,8 mill. kr sammenlignet med samme periode i fjor grunnet gode resultater i SpareBank 1 Gruppen og forbedret resultat i BN Bank. Resultatet i SpareBank 1 Gruppen er det nest beste i gruppens historie, store deler av resultatforbedringen kommer fra forsikring.

Sum netto inntekter i 2016 ble på 722,5 mill. kr (609,9 mill. kr).

Driftskostnader

Driftskostnadene for 2016 ble på 317,4 mill. kr (318,2 mill. kr), 1,64 % (1,72 %) av gjennomsnittlig forvaltningskapital.

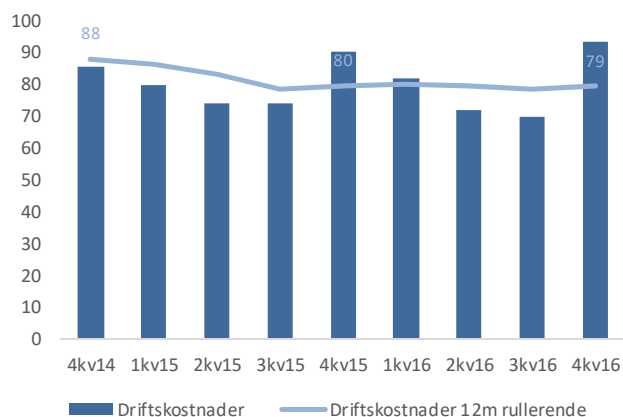
Konsernet har nådd målet om en kostnadsbesparelse på 40 mill. kr innen utgangen av 2016. Kostnadene på konsernnivå er nå 12,6 % lavere enn de var i 2013. Kostnadsbesparelsen på morbanken er på 42,4 mill. kr, og tilsvarer 14,8 %.

Det er gjennomført en ombemanningsprosess i 2016 knyttet til kundesenteret som skal sikre at kundesenteret har rett kompetanse for fremtiden. I den forbindelse ble det gjort en avsetning for omstillingskostnader på 3,5 mill. kr i første kvartal.

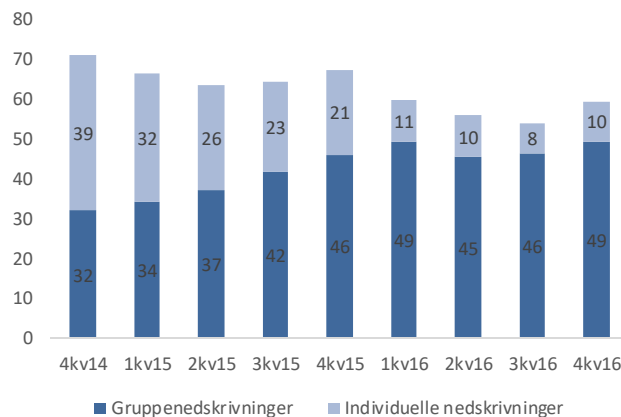
Konsernet avviklet i 4. kvartal 2016 ytelsespensjonsordningene og flyttet alle ansatte over på ny innskuddsordning. Avviklingen medførte en engangskostnad på ca. 7,5 mill. kr. (inklusive arbeidsgiveravgift), noe lavere enn signalisert i tredjekvartalsrapporten. En vesentlig del av kostnaden relaterer seg til utkjøp av fripoliser fra forsikringselskapet.

Korrigert for engangsposter er det en reduksjon i kostnadsnivået sammenlignet med samme periode i fjor på 10,2 mill. kr.

Driftskostnader

Tapsavsetninger

Kredittisiko og porteføljeutvikling

Personmarkedsporteføljen viser en stabil gjeldsbetjeningssevne. Forventninger om fortsatt lav rentenivå, tilfredsstillende inntektsutvikling og en stabil lav arbeidsledighet tilsier at situasjonen vil vedvare de nærmeste kvartalene. Kredittrisikoen knyttet til personmarkedet anses for å være lav.

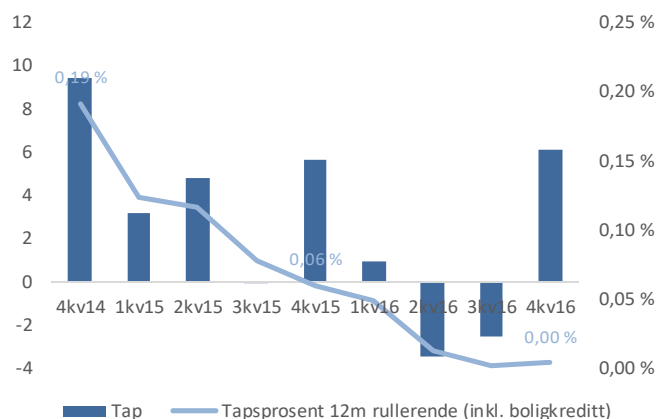
Bedriftsengasjementene følger en positiv risiko- og markedsutvikling. Banken har høyt fokus på at all vekst i bedriftssektoren skal være innenfor målsatte grenser for misligholdssannsynlighet, og skal være basert på at banken samtidig har som mål å redusere risikoen i porteføljen. Utviklingen i utlånsporteføljen følges tett opp med handlingsplaner og overvåking av "early warning", porteføljens misligholdssannsynlighet (PD) og øvrige misligholdsrapporter og risikoreporter.

Tap og mislighold

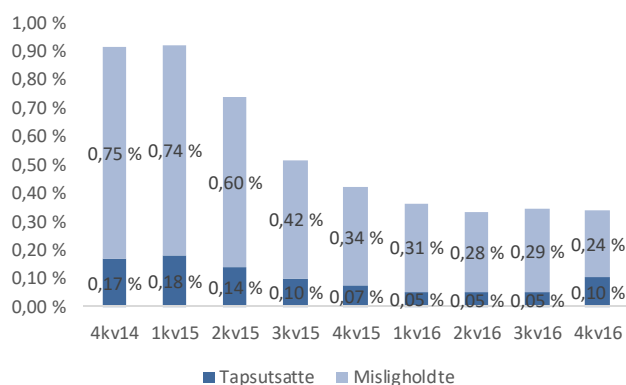
Konsernet hadde netto tap på 1,0 mill. kr (13,5 mill. kr) ved utgangen av tredje kvartal. Netto tap utgjorde 0,00 % (0,06 %) av brutto utlån inklusiv utlån overført til kredittforetak. En ytterligere reduksjon fra lave nivåer i fjor.

Andel misligholdte og tapsutsatte engasjement er redusert til 0,34 % (0,42 %). Individuelle nedskrivninger var på 10,2 mill. kr (21,1 mill. kr) ved utgangen av 2016. Gruppenedskrivningene er økt i 2016 og var 49,4 mill. kr ved årets utgang (46,2 mill. kr). Til sammen utgjorde nedskrivningene 0,25 % (0,30 %) av brutto utlån inklusiv utlån overført til kredittforetak.

Tap

Misligholdte og tapsutsatte engasjement i % av brutto inkl. kredittforetak

Resultat virksomhet og anleggsmidler holdt for salg

I forbindelse med salg av konsernets bygg i Våler overtok konsernet Våler Park AS som eier en større næringstomt i Våler. Selskapet ble ved overtakelse klassifisert som holdt for salg og inngår med en bokført verdi på 8,1 mill. kr.

Videre er Fasett Eiendom AS klassifisert som holdt for salg. Eiendomsmassen er solgt etter regnskapsperioden utløp, i januar 2017. Fasett Eiendom AS er bokført til 27,2 mill. kr, da regulert i henhold til faktisk salgpris og resterende verdier i selskapet.

Resultat av virksomhet holdt for salg utgjorde 3,6 mill. kr (3,3 mill. kr) etter skatt og eliminering av renter. Resultatet knytter seg i hovedsak til bankens eierskap i Fasett Eiendom AS.

Resultat og disponering

Konsernet fikk for 2016 et resultat for året på 332,0 mill. kr (221,0 mill. kr). Tilsvarende for morbank var 297,5 mill. kr (186,9 mill. kr).

For 2016 vil styret foreslå et utbytte på kr 7,40 pr egenkapitalbevis, totalt 83,4 mill. kr. Det tilsvarer 30,1 % av egenkapitalbeviserens andel av overskuddet i morbank. Det foreslås tilsvarende en utdeling av gaver på 6,3 mill. kr. Etter disponering og utdeling opprettholdes egenkapitalbrøken på samme nivå. Utbyttensnivået i 2016 er påvirket av behovet for å bygge ytterligere soliditet i årene frem til og med 2017. Se for øvrig kommentarene under avsnittet om kapitaldekning.

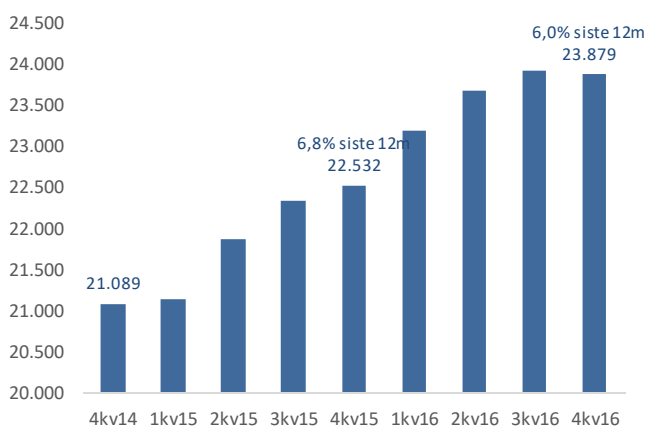
BALANSEN

Forvaltningskapitalen inklusiv utlån overført til kredittforetak utgjorde 27 661,6 mill. kr ved utgangen av 2016. En endring siste 12 måneder på 6,3 %, eller 1 649,7 mill. kr. Forvaltningskapitalen uten utlån overført til kredittforetak var 19 865,2 mill. kr.

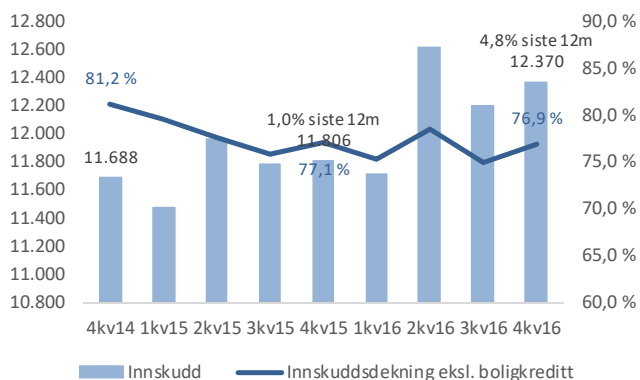
Utlån

Brutto utlån inklusive overføring til kredittforetak utgjorde 23 878,7 mill. kr ved utgangen av 2016. Det tilsvarer en utlånsvekst i 2016 på 1 347,0 mill. kr, tilsvarende 6,0 %. Eksklusiv lån overført til kredittforetak utgjorde brutto utlån 16 082,3 mill. kr (15 313,0 mill. kr), noe som tilsvarer en økning på 5,0 % siste 12 måneder (6,4 %).

Brutto utlån inkl. boligkreditt

Innskudd og innskuddsdekning (eksl. kredittforetak)

Innskudd

Konsernets innskudd har økt med 4,8 % (1,0 %) siste 12 måneder til 12 369,6 mill. kr (11 806,1 mill. kr). Innskuddsdekningen var på 76,9 % (77,1 %) ved utgangen av 2016.

Personmarkedet

Utviklingen hvor flere velger å ordne de daglige banktjenester selv uten å oppsøke fysiske bankkontorer fortsetter. Vi har derfor stort fokus på å tilpasse oss gjennom å være tilgjengelige med rådgivning og gode løsninger i digitale kanaler og utvikle organisasjonen i tråd med behov for relevant kompetanse. I 2016 lanserte vi blant annet nye og brukervennlige hjemmesider, «chat» via nettbanken, mulighet

for å ha nettmøte på Skype, og ny digital løsning for å spare til egen pensjon. I tillegg har vi hatt fokus på å styrke ressursene våre på kundesenteret som er åpent alle dager hele året mellom kl. 7 og 24.

Vårt markedsområde er inne i en positiv utvikling. Arbeidsledigheten er synkende, boligprisene stiger og det er høy aktivitet i boligutbyggingen. Flere og flere ser mot Østfold når de skal kjøpe bolig, og vi merker at vårt område nyter godt av nærheten til Oslo og de høye boligprisene som er der gjennom at vi blir et stadig mer attraktivt boligmarked for kjøpesterke Oslofolk som presser prisene opp.

Personmarkedet har i 2016 vært preget av meget høy utlånsaktivitet og tilflyt av mange nye kunder. Utlånsveksten innen personmarkedet ble på 7,0 % inklusiv utlån overført til kredittforetak. Banken hadde en sterkere vekst på lån enn markedet for øvrig, og tar stadig nye markedsandeler på lån til boligformål.

Vi opplever at folk flest er flinke til å spare i banken til tross for at det generelle rentenivået er lavt. Vi ser blant annet en tydelig økning i sparing til pensjon blant unge mellom 20-40 år som vi tror skyldes større bevissthet rundt behovet for å spare til egen pensjon, og nye digitale løsninger som gjør det enklere å spare.

Bedriftsmarkedet

SpareBank1 Østfold Akershus driver bank i en attraktiv region både for næringsliv og privatpersoner, og vi merker en økende attraktivitet og interesse fra Osломarkedet i takt med forbedringer rundt infrastruktur og logistikk.

Banken har et kontinuerlig fokus på å være en god støttespiller for regionen og for næringslivet generelt, samt å bidra til en positiv utvikling både i forhold til å bevare og skape nye arbeidsplasser. I 2016 har vi blant annet bidratt til opprettelsen av Østfold Follo Nyskapsfond som skal bidra til at flere lokale gründere lykkes med å skape arbeidsplasser og vekst i regionen.

I årets siste kvartal hadde vi en nedgang i utlån til bedriftsmarkedet på 5,1 % inklusiv utlån overført til kredittforetak. Dette skyldes i hovedsak forventede innfrielser knyttet til enkelte kunder. Samlet for året ble veksten 1,0 %.

SpareBank1 Østfold Akershus har som ambisjon å være banken som bryr seg, kjenner kunden og gir gode råd. Våre bedriftskunder betjenes gjennom et effektivt bedriftssenter og dedikerte rådgivere. Til sammen jobber 30 medarbeidere med bedriftsmarkedskundene for å bidra til å videreutvikle deres virksomheter.

Det langsiktige målet er 4 % årlig vekst i utlån til bedriftsmarkedet. Veksten vil i enkeltperioder avvike fra det langsiktige vekstmålet. I 2017 vil utlånsveksten trolig ta igjen noe av etterslepet fra 2016.

Kapitalanskaffelse

Markedet for pengemarkedsfinansiering har i 2016 vært velfungerende. Innlån med 5 års løpetid falt med ca. 40 bp i 2016. Referanserenten steg i Q4 og bidro isolert sett til økte innlånskostnader. Refinansiering virker nå totalt sett nøytralt på bankens rentenetto.

SpareBank 1 Østfold Akershus har i fjerde kvartal emittert 150 mill. kr. i et sertifikat. Konsernets gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer var ved utgangen av 2016 på 4 119,8 mill. kr (3 873,8 mill. kr). Konsernet har i tillegg ansvarlig lån på til sammen 150,3 mill. kr (150,2 mill. kr) og fondsobligasjoner på til sammen 163,2 mill. kr (314,7 mill. kr). Videre er en fondsobligasjon på 150,0 mill. kr. (0,0 mill. kr) klassifisert som egenkapital. Den vektete gjennomsnittlige løpetiden på innlånsporteføljen er nå på 2,3 år.

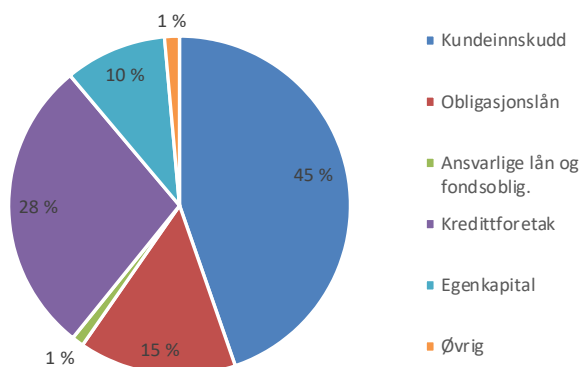
SpareBank 1 Østfold Akershus har en god likviditetssituasjon. Kun 574 mill. kr. av utestående markedsfinansiert gjeld har forfall de neste 12 månedene.

I 2016 har konsernet økt andelen lån overført til kredittforetak med 555,3 mill. kr. Ved utgangen av 2016 er kr 7 796,4 mill. kr overført, hvorav 22,4 mill. kr er overført til Sparebank 1 Næringskreditt. Dette tilsvarer 32,7 % av bankens totale brutto utlån.

Bankens likviditetsrisiko er redusert gjennom spredning av innlånene på ulike markeder, innlånskilder, instrumenter og løpetider. Bankens styre har vedtatt en likviditetsstrategi som blant annet inneholder beredskapsplaner og stressanalyser.

Styret vurderer likviditetssituasjonen som god samtidig som finansieringsmarkedet er velfungerende.

Finansieringskilder

Kapitaldekning

Konsernet faller inn under størrelsesunntaket i konsolideringsforskriftens § 5, 3. ledd og det utarbeides derfor ikke kapitaldekning på konsolidert nivå. Banken benytter standardmetoden ved beregning av kapitaldekning. Dette innebærer isolert sett en mer konservativ måling av risiko enn tilfellet er ved bruk av interne kreditttrisikomodeller.

SpareBank 1 Østfold Akershus har hatt et mål om en ren kjernekapitaldekning med full CRD IV effekt på 14,0 % innen utgangen av 2017. Dette målet nås med god margin ett år før tiden, det er styret godt for nøyde med. Målet nås før tidligere anslått som følge av god underliggende drift samt gode bidrag fra salg av Visa og avviklingen av SamSpar Bankinvest II AS (salg av Bank 1 Oslo Akershus).

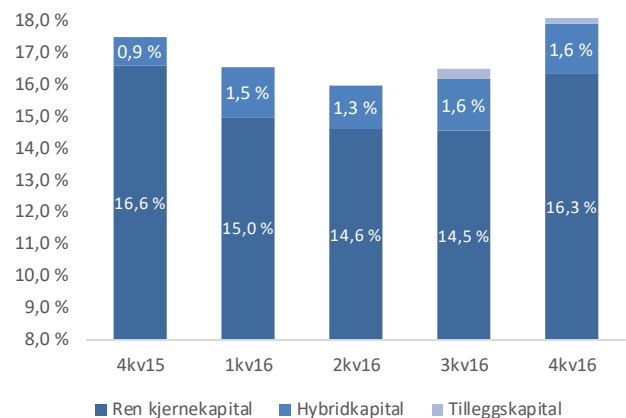
Økning i kravet til motsyklisk buffer gjør at styret har valgt å revidere målet på ren kjernekapitaldekning og øke dette til 14,5 % innen utgangen av 2017.

Med mindre kapitalbehovet tilsier noe annet, er styrets mål at inntil 50 % av morbankens årsresultat deles ut som gaver og utbytte. Fra og med 2018 er det forventet at utbytte vil normaliseres og følge bankens vedtatte utbyttestrategi.

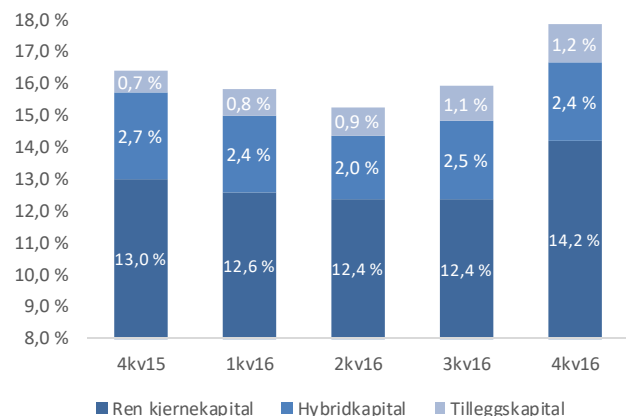
Konsernet har et mål om egenkapitalavkastning på over 10 %.

Ren kjernekapitaldekning ved utgangen av 2016 var på 16,3 % (16,6 %), kjernekapitaldekningen var på 17,9 % (17,6 %) og kapitaldekningen var på 18,2 % (17,6 %). Ren kjernekapitaldekning med full CRD IV effekt utgjorde 14,2 % (13,0 %). Banken er godt innenfor de regulatoriske kravene til kapital ved utgangen av 2016.

Kapitaldekning (med overgangsregler)

Kapitaldekning med full CRD IV effekt

DATTERSELSKAP

Konsernet SpareBank 1 Østfold Akershus består av morbanken og de heleide datterselskapene Nekor Gårdsselskap AS og EiendomsMegler 1 Østfold Akershus AS. I tillegg er heleide Fasett Eiendom AS og Våler Park AS konsolidert under virksomhet og anleggsmidler holdt for salg. Gjenstående eiendomsmasse i Fasett Eiendom AS er solgt i januar 2017.

EiendomsMegler 1 Østfold Akershus AS leverte et resultat etter skatt på 2,1 mill. kr (5,7 mill. kr) hittil i år. Nekor Gårdsselskap AS fikk tilsvarende et resultat etter skatt på 2,5 mill. kr (1,4 mill. kr).

UTSIKTENE FREMOVER

Som sagt så gjort! 2016 var året vi kom i mål med kostnadsbesparelsesprogrammet. Vi har i løpet av 3 år gjennomført til dels store omstillinger internt for å nå målet om en kostnadsbesparelse på 40 mill. kr. 35,1 årsverk og 4 kontor er så langt redusert. I samme periode har forvaltningskapitalen inkludert kredittforetak økt med 4,1 mrd. kr. Tapene er lave og inntjeningen bedret.

Målet om ett høyre nivå på ren kjernekapital har begrenset vekstmulighetene i perioden med kapitaloppbygning. Vekstpotensialet i regionen har vært større enn kapital situasjonen har tillatt. Egenkapitalen har økt som planlagt og målet om ren kjernekapitaldekning på 14,0 % ble nådd ett år før tiden. Selv med høyere andel egenkapital enn tidligere har konsernet alle de siste fire årene levert en egenkapitalavkastning på over 10,0 %.

Fokuset på effektiv bankdrift fortsetter i 2017. Vi skal gjøre alt vi kan for å ha tilgjengelige og enkle selvbetjente digitale løsninger for kundene. Digitalisering av banktjenester medfører at kostnadene til IT og systemutvikling forventes å øke, men samtidig gi effektivitetsgevinster på sikt. Målet for konsernet er å ha en kostnadsprosent som er konkurransedyktig med andre banker det er naturlig å sammenligne seg med.

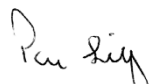
I 2017 slår vi sammen driften i Akershus Syd. Kontorene i Son og Drøbak stenges i løpet av året og virksomheten samlokaliseres i nyoppussede lokaler i Vestby. I løpet av 2017 vil vi også starte byggingen av vårt nye hovedkontor i Rygge som forventes å stå ferdig i løpet av 2018. Øvrige eiendommer i bankens eie vil bli solgt og eventuelt leid tilbake på fleksible leiekontrakter. Dette for å fokusere tid og kapital på kjernevirksomhet.

Vårt markedsområde er inne i en positiv utvikling. Arbeidsledigheten er synkende, boligprisene stiger og det er høy aktivitet i boligutbyggingen. Vår region er lite påvirket av utfordringene i oljenæringen.

I løpet av 2017 forventes at banken når sitt nye mål på ren kjernekapitaldekning på 14,5 %. Forholdene ligger godt til rette for at vi kan stadfeste vår posisjon i regionen ytterligere. Vi driver bank i en attraktiv region både for næringsliv og privatpersoner, og vi merker en økende attraktivitet og interesse fra Osломarkedet i takt med forbedringer rundt infrastruktur og logistikk. Kundene skal oppleve at banken er like lokalt engasjert fremover selv om antall kontorer reduseres som følge av endrede bruksvaner.

Styret er godt fornøyd med resultatet for 2016, som er tidenes beste, og forventer også i 2017 et godt resultat.

Moss, den 7. februar 2017
I styret for SpareBank 1 Østfold Akershus

Per A. Lilleng
Styreleder

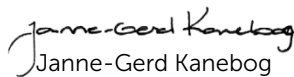

Tormod Johan Melnæs

Thorleif Hersleth

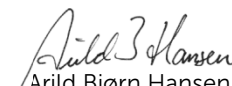

Tom Grip

Elin Cathrine Hagen

Vidar Løfshus

Janne-Gerd Kanebog
Ansattes repr.

Øistein U. Larsen
Ansattes repr.

Arild Bjørn Hansen
Adm. direktør

Innholdsfortegnelse for kvartalsregnskapet

Hovedtall konsern.....	9
Resultatregnskap	10
Balanse.....	11
Endring i egenkapital	12
Egenkapitalbevisbrøk (Morbank).....	12
Kontantstrømoppstilling	13
Resultater fra kvartalsregnskapene konsern	14
Note 1 Regnskapsprinsipper.....	15
Note 2 Tap på utlån, garantier m.v.....	16
Note 3 Innskudd og utlån fordelt på sektor og næring.....	17
Note 4 Segmentinformasjon	18
Note 5 Derivater	19
Note 6 Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter	20
Note 7 Kapitaldekning	21
Note 8 Andre eiendeler	22
Note 9 Annen gjeld og pensjonsforpliktelser.....	22
Note 10 Verdipapirgjeld og ansvarlig lånekapital	22
Note 11 Verdipapirer	22
Note 12 Likviditets- og motpartsrisiko.....	23
Note 13 Liquidity Coverage Ratio (LCR)	23
Note 14 Egenkapitalbevisiere og spredning av egenkapitalbevis	24

Hovedtall konsern

RESULTATSAMMENDRAG	Året 2016		Året 2015	
Netto renteinntekter	363 666	1,88 %		337 891 1,82 %
Netto provisjons- og andre inntekter	232 240	1,20 %		239 759 1,29 %
Netto avkastning på finansielle instrumenter	126 585	0,65 %		32 233 0,17 %
Sum inntekter	722 491	3,73 %		609 883 3,29 %
Sum driftskostnader	317 378	1,64 %		318 164 1,72 %
Driftsresultat før tap	405 113	2,09 %		291 719 1,58 %
Tap på utlån og garantier	966	0,00 %		13 544 0,07 %
Resultat før skatt	404 148	2,09 %		278 175 1,50 %
Skattekostnad	75 705	0,39 %		60 481 0,33 %
Resultat fra videreført virksomhet	328 443	1,70 %		217 694 1,18 %
Resultat virksomhet holdt for salg, etter skatt	3 597	0,02 %		3 294 0,02 %
Periodens resultat	332 040	1,71 %		220 989 1,19 %

HOVEDTALL	31.12.2016		31.12.2015	
Lønnsomhet				
Egenkapitalavkastning 1)	13,8 %			10,8 %
Egenkapitalavkastning (totalresultat)	12,7 %			12,0 %
Kostnadsprosent 2)	43,9 %			52,2 %
Balansetall				
Brutto utlån til kunder	16 082 315			15 312 961
Brutto utlån til kunder inkl. overført til kredittforetak	23 878 725			22 531 690
Innskudd fra kunder	12 369 642			11 806 142
Innskuddsdekning	76,9 %			77,1 %
Utlånsvekst siste 12 mnd.	5,0 %			6,4 %
Utlånsvekst siste 12 mnd. inkl. overført til kredittforetak	6,0 %			6,8 %
Innskuddsvekst siste 12 mnd.	4,8 %			1,0 %
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	19 363 463			18 520 510
Forvaltningskapital	19 865 179			18 793 189
Forvaltningskapital inkl. overført til kredittforetak	27 661 589			26 011 918
Tap og mislighold				
Tapsprosent utlån 3)	0,01 %			0,09 %
Misligholdte engasjement i % av brutto utlån	0,35 %			0,51 %
Andre tapsutsatte engasjement i % av brutto utlån	0,16 %			0,11 %
Tapsprosent utlån inkl. overført til kredittforetak 3)	0,00 %			0,06 %
Misligholdte eng. i % av brutto utlån inkl. overført til kredittforetak	0,24 %			0,34 %
Andre tapsutsatte eng. i % av br. utlån inkl. overført til kredittforetak	0,10 %			0,07 %
Soliditet 7)				
Kapitaldekningsprosent	18,2 %			17,6 %
Kjernekapitalsprosent	17,9 %			17,6 %
Ren kjernekapitalprosent	16,3 %			16,6 %
Ansvarlig kapital	2 019 778			1 828 619
Kjernekapital	1 979 435			1 828 619
Ren kjernekapital	1 804 114			1 723 298
Uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio)	10,9 %			9,7 %
Kontor og bemanning				
Antall kontor	9			9
Antall årsverk	200,0			209,5

Egenkapitalbevis 5)	2016	2015	2014	2013	2012
Egenkapitalbevisbrøk	92,99 %	92,99 %	92,10 %	92,10 %	92,10 %
Børskurs	166,00	123,50	117,00	89,00	68,50
Børsverdi MNOK	1 870	1 392	1 087	827	636
Bokført egenkapital per egenkapitalbevis (inkl utbytte) 6)	208,01	185,33	182,64	166,17	150,97
Resultat pr egenkapitalbevis hittil i år (kr) 4)	27,40	19,56	21,80	17,01	13,58
Utbytte pr egenkapitalbevis (kr)	7,40	3,90	4,40	3,30	4,10
Pris / Resultat per egenkapitalbevis annualisert	6,06	6,31	5,37	5,23	5,04
Pris / Bokført egenkapital (inkl utbytte) 6)	0,80	0,67	0,64	0,54	0,45

1) Overskudd i prosent av gjennomsnittlig egenkapital. Hybridkapital er ikke medregnet og renter på denne er fratrukket overskudd.

2) Sum kostnader i prosent av sum driftsinntekter.

3) Netto tap i prosent av brutto utlån hittil i år, annualisert.

4) Overskudd konsern multiplisert med egenkapitalbevisprosenten og dividert på gjennomsnittlig antall egenkapitalbevis (ifbm. emisjon sommeren 2015 er tidligere perioder ikke omarbeidet).

5) Alle tall med unntak av egenkapitalbevisbrøk gjelder konsern.

6) Inkl resultat hittil i år (ifbm. emisjon sommeren 2015 er tidligere perioder ikke omarbeidet).

Resultatregnskap

MORBANK				KONSERN			
Året 2016	Året 2015	4. kv 2016	4. kv 2015 (i hele tusen kroner)	Året 2016	Året 2015	4. kv 2016	4. kv 2015
566 343	629 953	140 712	148 108	565 233	626 129	140 585	147 187
202 106	288 653	49 580	58 509	201 566	288 237	49 439	58 404
364 237	341 300	91 132	89 600	363 666	337 891	91 146	88 783
195 274	202 141	47 309	50 479	240 877	251 491	57 807	60 273
11 672	11 164	3 130	3 018	11 672	11 164	3 130	3 018
2 595	2 610	985	470	3 035	- 568	1 033	- 260
186 198	193 588	45 165	47 931	232 240	239 759	55 710	56 995
31 850	13 015	-	59	31 850	13 015	-	59
33 208	13 279	-	-	54 842	42 028	14 824	10 715
34 271	- 22 810	10 882	- 8 203	39 893	- 22 810	10 882	- 8 203
99 328	3 484	10 882	- 8 144	126 585	32 233	25 707	2 571
649 763	538 372	147 179	129 386	722 491	609 883	172 563	148 349
146 324	145 442	43 684	42 127	180 488	178 587	53 758	50 379
130 138	134 178	37 262	39 394	136 890	139 577	39 708	40 110
276 463	279 619	80 946	81 521	317 378	318 164	93 466	90 489
373 300	258 752	66 233	47 865	405 113	291 719	79 097	57 860
966	13 544	2 572	5 622	966	13 544	6 072	5 622
372 334	245 208	63 662	42 243	404 148	278 175	73 026	52 238
74 795	58 332	14 338	11 432	75 705	60 481	13 773	11 579
297 539	186 876	49 324	30 811	328 443	217 694	59 253	40 659
-	-	-	-	3 597	3 294	12 643	- 1 010
297 539	186 876	49 324	30 811	332 040	220 989	71 896	39 648
Pr. egenkapitalbevis							
24,56	16,74	4,07	2,54	27,40	19,56	5,93	3,27

Utvidet resultatregnskap etter IAS 1

MORBANK				KONSERN			
Året 2016	Året 2015	4. kv 2016	4. kv 2015 (i hele tusen kroner)	Året 2016	Året 2015	4. kv 2016	4. kv 2015
297 539	186 876	49 324	30 811	332 040	220 989	71 896	39 648
- 9 570	- 6 784	- 9 570	- 6 784	- 9 570	- 7 286	- 9 570	- 7 286
-	-	-	-	2 526	7 232	3 586	876
- 22 472	22 345	- 6	18 020	- 22 472	22 345	- 6	18 020
2 392	1 694	2 392	1 694	2 392	1 829	2 392	1 829
- 29 650	17 255	- 7 184	12 930	- 27 124	24 121	- 3 597	13 440
267 890	204 131	42 140	43 741	304 916	245 109	68 299	53 088
Pr. egenkapitalbevis							
-2,45	1,45	-0,59	1,07	-2,24	2,03	-0,30	1,11
22,11	18,20	3,48	3,61	25,17	21,59	5,64	4,38

Resultatregnskap i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital

MORBANK				KONSERN			
Året 2016	Året 2015	4. kv 2016	4. kv 2015	Året 2016	Året 2015	4. kv 2016	4. kv 2015
1,90	1,86	1,86	1,90	1,88	1,82	1,84	1,86
0,97	1,06	0,92	1,01	1,20	1,29	1,12	1,19
0,52	0,02	0,22	-0,17	0,65	0,17	0,52	0,05
3,39	2,94	3,00	2,74	3,73	3,29	3,48	3,11
1,44	1,52	1,65	1,73	1,64	1,72	1,88	1,90
1,95	1,41	1,35	1,01	2,09	1,58	1,59	1,21
0,01	0,07	0,05	0,12	0,00	0,07	0,12	0,12
1,94	1,34	1,30	0,89	2,09	1,50	1,47	1,09
0,39	0,32	0,29	0,24	0,39	0,33	0,28	0,24
0,00	0,00	0,00	0,00	0,02	0,02	0,25	-0,02
1,55	1,02	1,01	0,65	1,71	1,19	1,45	0,83

Balanse

MORBANK		KONSERN	
31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
(i hele tusen kroner)			
73 557	105 079	73 557	105 079
1 330 719	1 006 038	1 330 719	1 006 038
16 022 732	15 279 855	16 022 732	15 245 696
1 209 427	1 275 524	1 209 427	1 275 524
16 292	20 044	16 292	20 044
627 416	587 228	627 577	587 228
168 214	168 214	374 952	329 735
52 192	28 692	-	-
-	-	35 229	37 249
10 101	13 994	10 101	13 994
77 878	77 661	127 399	131 512
-	-	-	-
23 771	33 533	37 196	41 091
19 612 298	18 595 861	19 865 179	18 793 190
	Sum eiendeler		
182 143	178 759	182 143	178 759
12 392 842	11 828 704	12 369 642	11 806 142
4 119 829	3 873 787	4 119 829	3 873 787
16 894	35 464	16 894	35 464
68 874	63 274	70 001	65 215
1 331	816	7 071	6 773
104 954	104 958	115 738	116 604
150 302	150 204	150 302	150 204
163 248	314 718	163 248	314 718
17 200 418	16 550 684	17 194 869	16 547 666
	Sum gjeld		
1 126 745	1 126 745	1 126 745	1 126 745
- 2 011	- 2 350	- 2 011	- 2 350
152 487	152 487	152 487	152 487
724 553	541 974	724 553	541 974
89 661	47 254	89 661	47 254
150 000	-	150 000	-
150 970	137 214	150 970	137 214
19 475	34 050	39 543	53 693
0	7 803	238 363	188 507
2 411 880	2 045 177	2 670 310	2 245 524
	Sum egenkapital		
19 612 298	18 595 861	19 865 179	18 793 190
	Sum gjeld og egenkapital		

Endring i egenkapital

Morbank

(Hele tusen kroner)	Egenkapital- bevis	Egne egenkapital- bevis	Overkursfond	Utjevnings- fond	Grunnfonds- kapital	Fond for urealiserte gevinster	Annen egenkapital + fundsobl.	Avsatt utbytte og gaver	Sum egenkapital
Egenkapital pr. 31.12.2014	928 840	- 2 350	147 575	386 050	125 466	39 891	12 755	44 375	1 682 603
Utbetalt utbytte for 2014								- 40 869	- 40 869
Utbetalt gaver for 2014								- 3 506	- 3 506
Rettet emisjon juni 2015	166 667		18 599						185 266
Reparasjonemisjon juli 2015	27 393		1 370						28 763
Ansatteemisjon juli 2015	3 845		192						4 038
Betalte emisjonskostnader etter skatt			- 4 983						- 4 983
Andre emisjonskostnader			- 10 266						- 10 266
Disponert resultat				155 923	11 748	- 28 048		47 254	186 877
Disponert utvidet resultat						22 207	- 4 953		17 255
Egenkapital pr. 31.12.2015	1 126 745	- 2 350	152 487	541 974	137 214	34 050	7 804	47 254	2 045 178
Fondsobligasjon reklassifisert som EK							150 000		150 000
Utbetalt renter på fundsob. klass. som EK							- 4 272		- 4 272
Salg av egne egenkapitalbevis		339							339
Utbetalt utbytte for 2015								- 43 946	- 43 946
Utbetalt gaver for 2015								- 3 308	- 3 308
Disponert resultat				182 579	13 756	7 897	3 646	89 661	297 540
Disponert utvidet resultat						- 22 472	- 7 177		- 29 650
Egenkapital pr. 31.12.2016	1 126 745	- 2 011	152 487	724 553	150 970	19 475	150 000	89 661	2 411 880

Konsern

(Hele tusen kroner)	Egenkapital- bevis	Egne egenkapital- bevis	Overkursfond	Utjevnings- fond	Grunnfonds- kapital	Fond for urealiserte gevinster	Annen egenkapital + fundsobl.	Avsatt utbytte og gaver	Sum egenkapital
Egenkapital pr. 31.12.2014	928 840	- 2 350	147 575	386 050	125 466	62 210	149 807	44 375	1 841 973
Utbetalt utbytte for 2014								- 40 869	- 40 869
Utbetalt gaver for 2014								- 3 506	- 3 506
Rettet emisjon juni 2015	166 667		18 599						185 266
Reparasjonemisjon juli 2015	27 393		1 370						28 763
Ansatteemisjon juli 2015	3 845		192						4 038
Emisjonskostnader (etter skatt)			- 4 983						- 4 983
Andre emisjonskostnader			- 10 266						- 10 266
Disponert resultat				155 923	11 748	- 29 791	35 855	47 254	220 989
Disponert utvidet resultat						21 275	2 846		24 121
Egenkapital pr. 31.12.2015	1 126 745	- 2 350	152 487	541 974	137 214	53 693	188 510	47 254	2 245 527
Prinsippendring i FKV, se note 1							21 056		21 056
Fondsobligasjon reklassifisert som EK							150 000		150 000
Utbetalt renter på fundsob. klass. som EK							- 4 272		- 4 272
Salg av egne egenkapitalbevis		339							339
Utbetalt utbytte for 2015								- 43 946	- 43 946
Utbetalt gaver for 2015								- 3 308	- 3 308
Disponert resultat				182 579	13 756	8 322	37 722	89 661	332 040
Disponert utvidet resultat						- 22 472	- 4 652		- 27 124
Egenkapital pr. 31.12.2016	1 126 745	- 2 011	152 487	724 553	150 970	39 543	388 363	89 661	2 670 310

Egenkapitalbevisbrøk (Morbank)

(Hele tusen kroner)	31.12.2016	01.01.2016	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2012
Egenkapitalbevis	1 126 745	1 126 745	1 126 745	928 840	928 840	928 840
Overkursfond	152 487	152 487	152 487	147 575	147 575	147 575
Utjevningsfond	724 553	541 974	386 050	267 553	164 956	93 279
Andel fond for urealiserte gevinster	18 111	31 665	37 097	30 809	54 573	9 882
Andel annen egenkapital		7 256	11 862	14 627	14 627	128
A. Sum egenkapitalbeviserernes kapital	2 021 896	1 860 126	1 714 241	1 389 404	1 310 571	1 179 704
Grunnfondskapital	150 970	137 214	125 466	115 302	106 502	100 382
Andel fond for urealiserte gevinster	1 365	2 386	2 795	3 728	4 681	851
Andel annen egenkapital		547	894	1 255	1 255	11
B. Sum sparebankens fond	152 335	140 147	129 155	120 285	112 437	101 244
Egenkapital ekskl. avsatt utbytte og gaver	2 174 230	2 000 273	1 843 396	1 508 603	1 423 008	1 280 949
Egenkapitalbevisbrøk (A/(A+B))	93,0 %	93,0 %	93,0 %	92,1 %	92,1 %	92,1 %

Kontantstrømoppstilling

MORBANK		KONSERN	
Året 2016	Året 2015 (i hele tusen kroner)	Året 2016	Året 2015
372 334	245 208	404 148	278 175
966	13 544	966	13 544
10 130	10 719	12 614	13 482
9 901	2 804	11 693	2 518
- 32 432	27 682	- 26 481	12 212
-	-	- 33 208	- 13 279
-	-	- 283	3 578
- 52 080	- 35 562	- 52 919	- 35 571
- 743 843	- 858 793	- 778 002	- 939 480
66 097	- 8 557	66 097	- 8 557
2 978	2 058	3 570	2 077
215 871	56 076	252 413	60 277
564 138	125 394	563 501	118 473
3 385	- 19 180	3 385	- 19 180
75 449	46 052	75 449	46 052
1 604	- 26 314	1 484	- 10 082
- 1 607	- 589	- 2 350	- 1 059
492 889	- 419 458	502 076	- 476 821
- 8 940	- 2 675	- 10 416	- 5 454
-	-	-	60 142
- 5 769	- 178 590	- 5 769	- 178 590
- 14 709	- 181 265	- 16 185	- 123 901
1 160 000	940 500	1 160 000	940 500
- 913 500	- 633 500	- 913 500	- 633 500
-	-	-	-
-	-	-	-
-	203 075	-	203 075
- 47 254	- 44 375	- 47 254	- 44 375
199 246	465 700	199 246	465 700
677 426	- 135 022	685 137	- 135 022
739 819	874 842	739 819	874 842
1 108 427	739 819	1 108 427	739 819

Likviditetsbeholdning er definert som «Kontanter og fordringer på sentralbanker» og «Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner» fratrukket utlån til selskaper i SpareBank 1 Alliansen som er av mer langsiktig karakter.

Resultater fra kvartalsregnskapene konsern

RESULTAT	4. kv 2016	3. kv 2016	2. kv 2016	1. kv 2016	4. kv 2015	3. kv 2015	2. kv 2015	1. kv 2015	4. kv 2014
Renteinntekter	140 585	140 038	141 362	143 248	147 187	160 014	158 056	160 872	178 294
Rentekostnader	49 439	48 541	51 865	51 721	58 404	71 005	74 066	84 762	100 470
Netto renteinntekter	91 146	91 496	89 498	91 526	88 783	89 009	83 990	76 110	77 824
Provisjonsinntekter	57 807	62 113	64 273	56 683	60 273	65 183	63 947	62 087	65 183
Provisjonskostnader	3 130	3 053	2 791	2 698	3 018	3 046	2 571	2 528	3 233
Andre driftsinntekter	1 033	119	- 364	2 248	- 260	- 677	- 362	730	- 1 306
Netto provisjonsinntekter og andre inntekter	55 710	59 179	61 119	56 233	56 995	61 460	61 015	60 290	60 644
Utbytte	-	-	25 273	6 577	59	-	1 689	11 268	46
Inntekter av eierinteresser	14 824	15 067	14 817	10 134	10 715	7 839	12 262	11 212	15 739
Netto resultat fra valuta og andre finansielle instrumenter	10 882	23 466	6 004	- 460	- 8 203	- 37 276	7 042	15 627	- 2 681
Netto avkastning på finansielle instrumenter	25 707	38 533	46 094	16 250	2 571	- 29 437	20 993	38 107	13 104
Sum inntekter	172 563	189 208	196 711	164 009	148 349	121 031	165 997	174 507	151 572
Personalkostnader	53 758	38 801	41 659	46 271	50 379	39 866	41 768	46 574	50 495
Andre driftskostnader	39 708	31 227	30 526	35 428	40 110	34 029	32 357	33 081	34 823
Sum driftskostnader	93 466	70 028	72 185	81 699	90 489	73 895	74 125	79 655	85 318
Driftsresultat før tap	79 097	119 181	124 526	82 310	57 860	47 136	91 872	94 852	66 254
Tap på utlån og garantier	6 072	- 2 564	- 3 465	923	5 622	- 14	4 760	3 175	9 455
Resultat før skatt	73 026	121 745	127 990	81 386	52 238	47 150	87 111	91 676	56 799
Skattekostnad	13 773	24 643	21 911	15 378	11 579	9 523	20 114	19 264	10 231
Resultat fra videreført virksomhet	59 253	97 102	106 080	66 008	40 659	37 627	66 997	72 412	46 568
Resultat virksomhet holdt for salg, etter skatt	12 643	- 591	- 3 202	- 5 254	- 1 010	2 168	1 068	1 068	- 1 205
Periodens resultat	71 896	96 511	102 878	60 754	39 648	39 795	68 065	73 480	45 363
HOVEDTALL	4. kv 2016	3. kv 2016	2. kv 2016	1. kv 2016	4. kv 2015	3. kv 2015	2. kv 2015	1. kv 2015	4. kv 2014
Lønnsomhet									
Egenkapitalavkastning 1)	11,2 %	15,7 %	17,7 %	10,8 %	7,1 %	7,4 %	13,8 %	16,0 %	9,9 %
Egenkapitalavkastning (totalresultat)	10,6 %	14,9 %	15,0 %	10,2 %	9,5 %	7,8 %	15,1 %	16,4 %	10,2 %
Kostnadsprosent 2)	54,2 %	37,0 %	36,7 %	49,8 %	61,0 %	61,1 %	44,7 %	45,6 %	56,3 %
Balansetall									
Brutto utlån til kunder	16 082 315	16 269 298	16 089 597	15 550 023	15 312 961	15 541 044	15 405 769	14 430 009	14 390 815
Brutto utlån til kunder inkl. overført til kredittforetak	23 878 725	23 920 546	23 679 491	23 181 544	22 531 690	22 331 364	21 876 113	21 144 037	21 088 686
Innskudd fra kunder	12 369 642	12 197 212	12 610 884	11 707 338	11 806 142	11 784 556	11 955 392	11 469 627	11 687 669
Innskuddsdekning	76,9 %	75,0 %	78,4 %	75,3 %	77,1 %	75,8 %	77,6 %	79,5 %	81,2 %
Utlånsvekst siste 12 måneder	5,0 %	4,7 %	4,4 %	7,8 %	6,4 %	8,1 %	7,2 %	0,2 %	1,1 %
Utlånsvekst inkl. overført til kredittforetak	6,0 %	7,1 %	8,2 %	9,6 %	6,8 %	6,4 %	4,3 %	0,8 %	0,9 %
Innskuddsvekst siste 12 måneder	4,8 %	3,5 %	5,5 %	2,1 %	1,0 %	0,8 %	2,5 %	3,2 %	6,5 %
Gjennomsnittlig forvaltningskapital i kvartalet	19 736 173	19 465 233	19 204 986	19 032 989	18 929 584	18 986 886	18 182 584	17 975 256	18 202 158
Forvaltningskapital	19 865 179	19 403 773	19 592 881	18 911 431	18 793 189	18 824 551	19 045 496	17 858 126	17 987 353
Forvaltningskapital inkl. overført til kredittforetak	27 661 589	27 055 021	27 182 774	26 542 951	26 011 918	25 614 871	25 515 840	24 572 154	24 685 224
Tap og mislighold									
Tapsprosent utlån 3)	0,15 %	-0,06 %	-0,09 %	0,02 %	0,15 %	0,00 %	0,12 %	0,09 %	0,26 %
Misligholdte engasjement i % av brutto utlån	0,35 %	0,43 %	0,42 %	0,46 %	0,51 %	0,60 %	0,85 %	1,08 %	1,09 %
Andre tapsutsatte engasjement i % av brutto utlån	0,16 %	0,25 %	0,25 %	0,08 %	0,11 %	0,15 %	0,20 %	0,27 %	0,25 %
Tapsprosent utlån inkl BK ³⁾	0,10 %	-0,04 %	-0,06 %	0,02 %	0,10 %	0,00 %	0,09 %	0,06 %	0,18 %
Misligholdte engasjement i % av brutto utlån inkl KF	0,24 %	0,29 %	0,28 %	0,31 %	0,34 %	0,42 %	0,60 %	0,74 %	0,75 %
Andre tapsutsatte engasjement i % av brutto utlån inkl KF	0,10 %	0,17 %	0,17 %	0,05 %	0,07 %	0,10 %	0,14 %	0,18 %	0,17 %
Soliditet 7)									
Kapitaldekningsprosent	18,2 %	16,5 %	15,9 %	16,5 %	17,5 %	16,2 %	16,2 %	15,4 %	16,5 %
Kjernekapitalsprosent	17,9 %	16,2 %	15,9 %	16,5 %	17,5 %	16,2 %	16,2 %	15,4 %	16,5 %
Ren kjernekapitaldekning	16,3 %	14,5 %	14,6 %	15,0 %	16,6 %	15,0 %	15,0 %	14,0 %	15,6 %
Netto ansvarlig kapital	2 019 778	1 804 871	1 730 544	1 745 786	1 813 627	1 701 574	1 682 395	1 506 969	1 558 017
Kjernekapital	1 979 435	1 769 177	1 730 544	1 745 786	1 813 627	1 701 575	1 682 418	1 506 969	1 558 016
Ren kjernekapital	1 804 114	1 590 282	1 585 617	1 583 125	1 717 393	1 578 157	1 550 015	1 370 248	1 477 922
Uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio)	10,9 %	9,3 %	8,8 %	9,3 %	9,7 %	9,4 %	8,6 %	8,4 %	8,54 %
Kontor og bemanning									
Antall kontor	9	9	9	9	9	9	9	10	10
Antall årsverk	200,0	201,4	206,7	207,7	209,5	212,5	216,6	222,4	229,0
Egenkapitalbevis 5)									
Børskurs ved utgangen av kvartalet	166,00	139,00	126,50	125,00	123,50	138,00	131,00	135,00	117,00
Antall utstedte bevis	11 267 449	11 267 449	11 267 449	11 267 449	11 267 449	11 267 449	10 955 065	9 288 399	9 288 399
Bokført egenkapital per egenkapitalbevis 6)	208,01	202,36	193,23	186,16	185,33	180,95	179,64	185,69	182,64
Resultat pr egenkapitalbevis pr kvartal (kr) 4)	5,93	7,97	8,49	5,01	3,27	3,28	5,72	7,29	4,50
Pris / Resultat per egenkapitalbevis - annualisert	7,03	4,39	3,70	6,20	9,51	10,59	5,71	4,57	6,56
Pris / Bokført egenkapital	0,80	0,69	0,65	0,67	0,67	0,76	0,73	0,73	0,64

1) Overskudd / prosent av gjennomsnittlig egenkapital. Hybriddkapital er ikke medregnet og renter på denne er fratrukket overskudd.

2) Sum kostnader i prosent av sum driftsinntekter

3) Netto tap i prosent av brutto utlån, annualisert

4) Overskudd for konsern hittil i år multiplisert med egenkapitalbevisprosenten og dividert på gjennomsnittlig antall egenkapitalbevis. Tall fra tidligere perioder er ikke omarbeidet iht. IAS 33.64 da effekten er vurdert

5) Alle tall med unntak av egenkapitalbevisbrøk gjelder konsern.

6) Inkl resultat hittil i år.

7) Jf. note 8 er beregningen fra og med 4. kvartal 2014 foretatt på morbank, tidligere beregninger er foretatt på konsolidert nivå.

Noter

Note 1 Regnskapsprinsipper

Konsernregnskapet og morbankregnskapet for SpareBank 1 Østfold Akershus er utarbeidet etter internasjonale regnskapsprinsipper, IFRS. I kvartalsrapporteringen er IAS 34 Interim Financial Reporting lagt til grunn. Det er ikke foretatt endringer i regnskapsprinsipper siden årsregnskapet for 2015 og det henvises til det for en nærmere beskrivelse av anvendte prinsipp.

IFRS 9

Konsernet har startet arbeidet med forberedelse til implementering av IFRS 9 og konsekvensutredning av dette. I løpet av 2016 er det jobbet med modellverk samt avklaringer rundt verdsettelse, klassifisering mv. Arbeidet med modellverket samt kartlegging av de økonomiske konsekvensene fortsetter slik at konsernet vil være klare for implementering 01.01.2018.

Periodisering av sikringsfondsavgift, IFRIC 21

Finansdepartementet fastsatte ny forskrift 19.09.2016 vedrørende uttreden fra Bankenes sikringsfond. Forskriften innebærer at sikringsfondsavgiften etter IFRIC 21 skal periodiseres, og trer i kraft 1. januar 2017. SpareBank 1 Østfold Akershus har videreført tidligere praksis i hele 2016 ved at avgiften periodiseres.

Hybridkapital

SpareBank 1 Østfold Akershus har fra og med første kvartal 2016 klassifisert følgende fondsobligasjoner fra gjeld til egenkapital:

- Evigvarende fondsobligasjon 150 mill. kr., utstedt 2013, rentebetingelse 3M Nibor + 3,65 %, innløsningsrett (call) 17.10.2018.

Fondsobligasjonen er reklassifisert da den ikke tilfredsstillter definisjonen av finansiell forpliktelse i henhold til IAS 32. Den er evigvarende og SpareBank 1 Østfold Akershus har rett til ikke å betale renter til investorene under gitte vilkår. Rentene presenteres ikke som rentekostnad i resultatet, men som en reduksjon i egenkapitalen. Sammenligningstall er ikke omarbeidet.

Salg av Visa Europe

Den 2. november 2015 ble det offentliggjort en avtale mellom Visa Europe Ltd. og Visa Inc. der Visa Inc. kjøper samtlige aksjer i Visa Europe. Transaksjonen består av et kontantvederlag på EUR 11,5 mrd. kr., konvertible preferanseaksjer på tidspunktet for annonsering estimert til EUR 5,0 mrd. kr., og et betinget vederlag på inntil EUR 4,7 mrd. kr., som utbetales fire år etter gjennomføring av transaksjonen. I forhold til den opprinnelige avtalen fra 2. november 2015 har Visa Inc og Visa Europe inngått tilleggsavtale der det betingede vederlaget bortfaller og partene har blitt enige om at det i stedet skal utbetales et tilleggsvederlag på EUR 1,12 mrd. kr. inkludert renter som skal utbetales tre år etter closing.

SpareBank 1 Østfold Akershus er medlem av foreningen Visa Norge, som igjen er gruppelem og aksjonær i Visa Europe. I eiermøte i Visa Norge 28. juni 2016 ble det vedtatt en allokeringmodell for utdeling av vederlag til deltakerne og overføringen av kontantvederlaget ble gjennomført umiddelbart etter møtet. Vedtaket fastsatte også at fordelingsnøkkelen som skal benyttes for senere utbetalinger knyttet til transaksjonen (tilleggsvederlag og aksjer) skal være den samme. Eierinteressen i Visa Norge er vurdert å være en finansiell eiendel og klassifisert i kategorien tilgjengelig for salg. Etter IAS 39.46 skal eiendeler som er klassifisert som tilgjengelig for salg regnskapsføres til virkelig verdi så lenge virkelig verdi kan måles pålitelig.

SpareBank 1 Østfold Akershus har mottatt kontantvederlag på 19,8 mill. kr. i andre kvartal 2016. Dette er inntektsført som utbytte i ordinært resultat. Resterende vederlag er verdsatt til 8,3 mill.kr. Samlet har transaksjonen en verdi for SpareBank 1 Østfold Akershus på 28,0 mill. kr. Samtidig med resultatføringen av kontantvederlaget og restverdi er det reversert 7,7 mill. kr. av tidligere innregnet urealisert verdiendring på Visa Norge mot utvidet resultat.

Avvikling av Samspar Bankinvest II AS

Sparebanken Hedmark gjennomførte oppkjøp av SpareBank 1 Østfold Akershus i juni 2016. Vederlaget for SamSpar Bankinvest II sin eierandel av SpareBank 1 Østfold Akershus utgjorde totalt 432,9 mill. Oppkjøret bestod av 25 % kontanter og 75 % egenkapitalbevis i Sparebanken Hedmark. Kontantene er benyttet til utbetaling av utbytte og til tilbakebetaling av lån til eierbankene. Etter dette bestod Samspar Bankinvest II AS primære eiendel av egenkapitalbevis i Sparebanken Hedmark.

Samspar Bankinvest II AS ble vedtatt avviklet i tredje kvartal 2016 og egenkapitalbevisene er utdelt til eierbankene som en del av likvidasjonsoppgjøret. SpareBank 1 Østfold Akershus eier 15,4 % av aksjene i Samspar Bankinvest II AS. Samspar Bankinvest II AS er verdsatt til virkelig verdi over utvidet resultat. I forbindelse med avviklingen er realisasjonsgevinst på 11,9 mill. kr. ført over resultat i tredje kvartal 2016. Realisasjon medfører videre reversering av tidligere ført urealisert gevinst på 10,9 mill. kr. mot utvidet resultat i samme kvartal.

Prinsippendring i FKV

SpareBank 1 Østfold Akershus eier 15,6% av Samarbeidende Sparebanker AS som igjen eier 19,5% av konsernet Sparebank 1 Gruppen. Investering i FKV bokføres etter egenkapitalmetoden. Finansdepartementet vedtok i desember 2015 endringer i årsregnskapsforskriften for forsikringselskap med virkning fra 1.1 2016. En av endringene var at sikkerhetsavsetningen ble oppløst for regnskapsformål. Endringen anses som en prinsippendring og er ført mot annen opptjent egenkapital, redusert for utsatt skatt.

Revisjon: Kvartalsregnskapet er ikke revidert.

Note 2 Tap på utlån, garantier m.v.

Morbank			Konsern	
31.12.2016	31.12.2015	Periodens tapskostnader	31.12.2016	31.12.2015
- 11 031	- 16 784	Endring i individuelle nedskrivninger	- 11 031	- 16 784
3 187	14 165	Endring i gruppenedskrivninger	3 187	14 165
33	755	Endring i amortiseringseffekter	33	755
10 189	14 463	Konstaterte tap hvor det tidligere er nedskrevet	10 189	14 463
2 579	3 217	Konstaterte tap hvor det tidligere ikke er nedskrevet	2 579	3 217
- 3 991	- 2 273	Inngang på tidligere konstaterte tap	- 3 991	- 2 273
966	13 544	Periodens tapskostnader	966	13 544

Morbank			Konsern	
31.12.2016	31.12.2015	Individuelle nedskrivninger*	31.12.2016	31.12.2015
21 100	39 055	Individuelle nedskrivninger ved starten av perioden	21 100	39 055
- 10 189	- 14 463	Konstaterte tap hvor det tidligere er nedskrevet	- 10 189	- 14 463
- 5 492	- 10 312	Tilbakeføring av tidligere års nedskrivning	- 5 492	- 10 312
4 125	5 340	Nedskrivning på engasjement hvor det tidligere ikke er nedskrevet	4 125	5 340
525	2 652	Nedskrivning på eng. hvor det tidligere er gjort ind. nedskrivning	525	2 652
162	- 1 171	Amortiseringseffekter	162	- 1 171
10 231	21 100	Individuelle nedskrivninger ved slutten av perioden *)	10 231	21 100

Morbank			Konsern	
31.12.2016	31.12.2015	Gruppenedskrivninger (i hele tusen kroner)	31.12.2016	31.12.2015
46 165	32 000	Gruppenedskrivninger ved starten av perioden	46 165	32 000
3 187	14 165	Endring i gruppenedskrivning	3 187	14 165
49 352	46 165	Gruppenedskrivninger ved slutten av perioden	49 352	46 165

Morbank			Konsern	
31.12.2016	31.12.2015	Misligholdte engasjement (i hele tusen kroner)	31.12.2016	31.12.2015
56 415	77 710	Brutto misligholdte engasjement	56 415	77 710
-	- 10 475	Individuelle nedskrivninger	-	- 10 475
56 415	67 235	Netto misligholdte engasjement	56 415	67 235
0 %	13 %	Avsetningsgrad	0 %	13 %

Morbank			Konsern	
31.12.2016	31.12.2015	Øvrige tapsutsatte engasjement (i hele tusen kroner)	31.12.2016	31.12.2015
24 967	16 795	Øvrige tapsutsatte engasjement	24 967	16 795
- 10 200	- 10 600	Individuelle nedskrivninger	- 10 200	- 10 600
14 767	6 195	Netto tapsutsatte engasjement	14 767	6 195
41 %	63 %	Avsetningsgrad	41 %	63 %

Alle tall i hele tusen kroner.

*) Individuelle tapsnedskrivninger på garantier er oppført i balansen under Annen gjeld og er 1,0 mill.kr for morbank og konsern.

Note 3 Innskudd og utlån fordelt på sektor og næring

Tabellen under viser tall på konsernivå.

Forskjellen mellom konsern og morbank fremgår av balansen og tilhører i sin helhet «Omsetning og drift av fast eiendom».

Innskudd			Utlån	
31.12.2016	31.12.2015	Konsern (hele tusen kroner)	31.12.2016	31.12.2015
431 269	441 648	Annen tjenesteyting	85 447	90 805
3 509	1 535	Bergverksdrift og utvinning	1 002	3 949
346 019	434 402	Bygge- og anleggsvirksomhet	916 449	1 040 040
8 485	2 784	Elektrisitets-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning	56 260	4 350
280 557	290 333	Faglig, vitenskapelig og teknisk tjenesteyting	139 609	141 858
286 424	205 473	Finansierings- og forsikringsvirksomhet	32 558	167 429
103 191	91 072	Forretningsmessig tjenesteyting	50 216	57 388
237 920	201 346	Helse- og sosialtjenester	44 695	58 020
137 032	134 539	Industri	83 517	60 758
183 593	86 767	Informasjon og kommunikasjon	12 888	19 170
4	551	Internasjonale organisasjoner og organer	-	-
142 363	142 351	Jordbruk, skogbruk og fiske	400 034	370 316
147 700	170 426	Kulturell virksomhet, underholdning og fritidsaktiviteter	60 666	87 632
7 386	5 956	Lønnet arbeid i private husholdninger	6 791	8 775
563 842	415 603	Offentlig administrasjon, forsvar oa. offentlig forvaltning	-	-
513 267	451 016	Omsetning og drift av fast eiendom	2 248 266	1 978 354
42 850	51 639	Overnattings- og serveringsvirksomhet	33 349	28 976
128 806	97 091	Transport og lagring	57 400	67 276
34 629	30 583	Undervisning	24 961	24 274
27 281	28 191	Vannforsyning, avløps- og renovasjonsvirksomhet	1 233	7 880
297 477	285 684	Varehandel, reparasjon av motorvogner	174 794	167 194
3 923 603	3 568 989	Sum næring	4 430 135	4 384 444
8 446 040	8 237 152	Lønnstakere o.l.	11 652 181	10 928 517
12 369 642	11 806 142	Sum innskudd / brutto utlån	16 082 315	15 312 961
		- individuelle nedskrivninger	- 10 231	- 21 100
		- nedskrivninger på grupper av utlån	- 49 352	- 46 165
		Sum netto utlån	16 022 732	15 245 696
		Sum brutto utlån	16 082 315	15 312 961
		Lån overført til SpareBank1 Næringskreditt	22 399	-
		Lån overført til SpareBank1 Boligkreditt	7 774 011	7 218 729
		Sum brutto utlån inkl. overført til kredittforetak	23 878 725	22 531 690

Note 4 Segmentinformasjon

Segmentinformasjon er definert som virksomhetsområder eller geografiske markeder. Det vurderes ikke å foreligge vesentlige forskjeller i risiko og avkastning på produkter og tjenester i markedene som er definert som bankens hovedmarkeder. For uten bankdrift har morbanken to heleide datterselskaper, Nekor Gårdsselskap AS og EiendomsMegler1 Østfold og Akershus AS. Videre eier banken 100% av aksjene i Fasett Eiendom AS og Våler Park AS som begge er klassifisert som holdt for salg.

Nekor Gårdsselskap A/S er et rent forvaltningsselskap, med et overordnet mål å forvalte egne og morbankens eiendommer. Selskapets primære markedsområder er de kommuner som konsernet SpareBank 1 Østfold Akershus opererer i. EiendomsMegler 1 Østfold og Akershus AS driver med eiendomsmegling i Østfold og søndre del av Akershus, og har megleravdelinger i Vestby, Drøbak, Askim, Moss, Fredrikstad, Sarpsborg og Halden.

SpareBank 1 Østfold Akershus har fra 1. kvartal 2016 endret sin rapportering slik at segment PM og segment BM nå er definert som kunder håndtert av henholdsvis PM og BM avdelingene. Det vil være kunder med BM sektor som behandles av PM avdelingene, og motsatt. Segmentinformasjonen vil derfor ikke samsvar med sektorinndelingen i note 2. Sammenligningstall er ikke omarbeidet.

(hele tusen kroner)	31.12.2016					
	PM	BM	EM1	Nekor	Ufordelt	Konsern
Resultatregnskap						
Netto renteinntekter	227 512	142 747	550	- 35	- 7 107	363 666
Netto provisjonsinntekter	159 752	25 575	45 603		- 1 725	229 205
Andre driftsinntekter	945	4		11 369	- 9 283	3 035
Netto avkastning på finansielle investeringer					126 585	126 585
Driftskostnader	- 101 070	- 32 734	- 43 393	- 7 953	- 132 228	- 317 378
Driftsresultat før tap pr segment	287 140	135 591	2 760	3 381	- 23 758	405 113
Tap på utlån og garantier	1 927	- 2 943			50	- 966
Resultat før skatt pr segment	289 067	132 648	2 760	3 381	- 23 708	404 148
Balanse						
Brutto Utlån til kunder	11 774 643	3 996 429			311 244	16 082 315
Individuell nedskrivning utlån	- 4 483	- 5 748				- 10 231
Gruppenedskrivning	- 11 671	- 37 681				- 49 352
Andre eiendeler			34 763	31 719	3 775 965	3 842 447
Sum eiendeler per segment	11 758 489	3 953 000	34 763	31 719	4 087 209	19 865 179
Innskudd fra og gjeld til kunder	8 681 558	3 602 614			85 470	12 369 642
Annen gjeld			10 617	4 565	4 810 045	4 825 227
Sum gjeld pr segment	8 681 558	3 602 614	10 617	4 565	4 895 515	17 194 869
Egenkapital			24 146	28 036	2 618 128	2 670 310
Sum gjeld og egenkapital pr segment	8 681 558	3 602 614	34 763	32 601	7 513 643	19 865 179
31.12.2015						
(hele tusen kroner)	PM	BM	EM1	Nekor	Ufordelt	Konsern
Resultatregnskap						
Netto renteinntekter	204 094	137 206	440	- 554	- 3 294	337 891
Netto provisjonsinntekter	149 202	41 775	49 031		318	240 327
Andre driftsinntekter	1 033	634		11 983	- 14 219	- 568
Netto avkastning på finansielle investeringer					32 233	32 233
Driftskostnader	- 84 723	- 30 160	- 41 490	- 8 365	- 153 427	- 318 164
Driftsresultat før tap pr segment	269 606	149 455	7 981	3 065	- 138 388	291 719
Tap på utlån og garantier	- 2 067	- 11 479			3	- 13 544
Resultat før skatt pr segment	267 539	137 976	7 981	3 065	- 138 385	278 175
Balanse						
Brutto Utlån til kunder	10 937 187	4 375 774				15 312 961
Individuell nedskrivning utlån	- 5 191	- 15 908				- 21 100
Gruppenedskrivning	- 12 957	- 33 208				- 46 165
Andre eiendeler			34 847	38 471	3 474 175	3 547 493
Sum eiendeler per segment	10 919 039	4 326 658	34 847	38 471	3 474 175	18 793 189
Innskudd fra og gjeld til kunder	8 237 152	3 568 989				11 806 142
Annen gjeld			12 762	4 782	4 723 979	4 741 524
Sum gjeld pr segment	8 237 152	3 568 989	12 762	4 782	4 723 979	16 547 665
Egenkapital			22 085	25 536	2 197 903	2 245 524
Sum gjeld og egenkapital pr segment	8 237 152	3 568 989	34 847	30 318	6 921 882	18 793 189

Note 5 Derivater

Alle derivater blir bokført til virkelig verdi over resultatet. Gevinster blir ført som eiendel og tap blir ført som gjeld for alle rentederivater.

Konsern/Morbank	31.12.2016			31.12.2015		
	Kontraktssum	Virkelig verdi		Kontraktssum	Virkelig verdi	
Renteinstrumenter		Eiendeler	Forpliktelser		Eiendeler	Forpliktelser
Renteswapper fastrente utlån	85 695	2 155		31 050	1 516	
Renteswapper fastrente utlån	1 075 750		7 581	1 081 500		19 471
Renteswapper fastrente obl. lån						
Valutarenteswap obligasjoner	10 198		1 101	10 198		1 586
Påløpte renter på rente- og valutaswapper		4 360	2 023		4 335	3 697
Sum renteinstrumenter		6 515	10 704		5 851	24 754
Renteinstrumenter sikring						
Renteswapper, nettoeffekt		9 777	6 190	155 000	14 192	10 710
Sum renteinstrumenter sikring		9 777	6 190		14 192	10 710
Sum alle renteinstrumenter		16 292	16 894		20 044	35 464

Note 6 Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter

Følgende tabell presenterer konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi.

Morbank og Konsern	31.12.2016				31.12.2015			
	Nivå 1 Verdsettelse etter priser i aktivt marked	Nivå 2 Verdsettelse etter observerbare markedsdata	Nivå 3 Verdsettelse etter annet enn observerbare markedsdata	Totalt	Nivå 1 Verdsettelse etter priser i aktivt marked	Nivå 2 Verdsettelse etter observerbare markedsdata	Nivå 3 Verdsettelse etter annet enn observerbare markedsdata	Totalt
<i>(i hele tusen kroner)</i>								
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet								
- Derivater		500		500		1 517		18 000
- Obligasjoner og sertifikater		913 827		913 827		1 272 863		1 272 863
- Egenkapitalinstrumenter				0				
- Fastrentelån		1 331 409		1 331 409		1 377 765		1 377 765
Finansielle instrumenter som sikringsinstrument								
Derivater		15 792		15 792		18 528		2 044
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg								
- Egenkapitalinstrumenter	4 125		623 291	627 416	2 103		585 125	587 228
Sum eiendeler	4 125	2 261 528	623 291	2 888 944	2 103	2 670 672	585 125	3 257 899
				0				
Finansiell gjeld til virkelig verdi over resultatet								
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		935		935		3 513		3 513
Finansielle derivater forpliktelser		12 886		12 886		31 766		31 766
Finansielle instrumenter som sikringsinstrument								
Derivater				0		31 952		
Sum forpliktelser		13 820		13 820		67 231		35 279

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som handles i aktive markeder er basert på markedspris på balansedagen. Disse instrumentene er inkludert i nivå 1.

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked (for eksempel enkelte OTC derivater) bestemmes ved å bruke verdsettelsesmetoder. Disse verdsettelsesmetodene maksimerer bruken av observerbare data der det er tilgjengelig, og belager seg minst mulig på konsernets egne estimater. Dersom alle vesentlige data som kreves for å fastsette virkelig verdi av et instrument er observerbare data, er instrumentet inkludert i nivå 2.

Dersom en eller flere vesentlige data ikke er basert på observerbare markedsdata, er instrumentet inkludert i nivå 3. Følgende tabell presenterer endringene i instrumentene klassifisert i nivå 3.

Konsern/Morbank	31.12.2016		31.12.2015	
	Egenkapital- instrumenter	Sum	Egenkapital- instrumenter	Sum
<i>(i hele tusen kroner)</i>				
Inngående balanse	585 125	585 125	476 076	476 076
Investeringer i perioden	57 414	57 414	87 083	87 083
Salg i perioden (til bokført verdi)	- 7 577	- 7 577	- 335	- 335
Gevinst eller tap ført i resultatet	8 276	8 276	- 35	- 35
Verdiendring ført over utvidet resultat	-19 947	-19 947	22 345	22 345
Utgående balanse	623 291	623 291	585 135	585 135
Gevinst eller tap for perioden inkludert i resultatet for eiendeler eiet på balansedagen	0	0	0	0

Note 7 Kapitaldekning

Bankens investering i datterselskap faller inn under størrelsesunntaket i konsolideringsforskriftens § 5, 3. ledd og det utarbeides således ikke kapitaldekning på konsolidert nivå.

SpareBank 1 Østfold Akershus benytter standardmetoden for kredittrisiko og basismetoden for operasjonell risiko.

(hele tusen kroner)	Morbank	
	31.12.2016	31.12.2015
Egenkapitalbevis	1 124 734	1 124 395
Overkursfond	152 487	152 487
Utjevningfond	724 553	541 974
Grunnfondskapital	150 970	137 214
Andre godkjente fond		7 804
Fond for urealiserte gevinster	19 475	34 050
Sum balanseført egenkapital ex. fondsobligasjon	2 172 219	1 997 924
Andre immatrielle eiendeler	- 7 576	- 10 495
Overfinansiering pensjonsforpliktelser		- 1 634
Gvinster/tap knyttet endring i institusjonens kredittverdighet	- 3 493	- 3 718
Fradrag for ikke vesentlig eierandel i finansiell sektor 1)	- 357 036	- 258 778
Sum ren kjernekapital	1 804 114	1 723 298
Fondsobligasjoner	153 625	153 625
Fradrag for ikke vesentlig eierandel i finansiell sektor	- 92 304	- 137 240
Overskytende fradrag i tilleggskapital		- 44 064
Fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsregler	114 000	133 000
Sum kjernekapital	1 979 435	1 828 619
Tilleggskapital	149 873	149 783
Fradrag for ikke vesentlig eierandel i finansiell sektor	- 109 530	- 193 847
Overskytende fradrag i tilleggskapital		44 064
Sum ansvarlig kapital	2 019 778	1 828 619
Risikoveid beregningsgrunnlag		
Kreditt- motparts,- og forringelsesrisiko	10 045 423	9 407 081
Operasjonell risiko	1 015 984	968 549
CVA-tillegg (motpartsrisiko derivater)	9 096	11 596
Beregningsgrunnlag	11 070 503	10 387 226
Ren kjernekapitaldekning	16,3 %	16,6 %
Kjernekapitalprosent	17,9 %	17,6 %
Kapitaldekningsprosent	18,2 %	17,6 %
Uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio)	10,9 %	9,7 %
Bufferkrav		
Bevaringsbuffer (2,5%)	276 763	259 681
Motsyklisk buffer (1,5%)	166 058	103 872
Systemrisikobuffer (3,0%)	332 115	311 617
Sum bufferkrav til ren kjernekapital	774 935	675 170
Minimumskrav til ren kjernekapital (4,5%)	498 173	467 425
Tilgjengelig ren kjernekapital utover bufferkrav	531 007	580 704

1) I henhold til Forskrift om beregning av ansvarlig kapital for finansinstitusjoner, oppgjørssentraler og verdipapirforetak skal fradraget for ikke-vesentlige investeringer i selskaper i finansiell sektor fases inn med følgende prosentsats:

i 2014: 20 prosent

i 2015: 40 prosent

i 2016: 60 prosent

i 2017: 80 prosent

Note 8 Andre eiendeler

Morbank			Konsern	
31.12.2016	31.12.2015	(hele tusen kroner)	31.12.2016	31.12.2015
15 324	16 124	Forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter	15 809	16 854
	2 178	Pensjonsmidler		2 525
8 447	15 231	Andre eiendeler	21 387	21 711
23 771	33 533	Sum	37 196	41 091

Note 9 Annen gjeld og pensjonsforpliktelser

Morbank			Konsern	
31.12.2016	31.12.2015	(hele tusen kroner)	31.12.2016	31.12.2015
28 461	30 068	Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	34 257	36 607
14 387	5 900	Pensjonsforpliktelser	14 387	5 900
62 107	68 990	Annen gjeld	67 094	74 097
104 954	104 958	Sum	115 738	116 604

Pensjonsforpliktelser pr. 31.12.2016 består av usikrede forpliktelser. Økningen i pensjonsforpliktelser skyldes avviklingen av YTP-ordning som var overfinansiert og dermed bidro til å redusere nettoforpliktelsen.

Note 10 Verdipapirgjeld og ansvarlig lånekapital

Verdipapirgjeld (hele tusen kroner)	31.12.2016	31.12.2015
Sertifikatgjeld, nominell verdi		0
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	4 109 000	3 862 500
Verdijusteringer	711	3 513
Påløpte renter	10 118	7 774
Sum verdipapirgjeld	4 119 829	3 873 787

Endring i verdipapirgjeld (hele tusen kroner)	31.12.2016	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	31.12.2015
Sertifikatgjeld, nominell verdi					
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	4 109 000	1 160 000	-913 500		3 862 500
Verdijusteringer	711			-2 802	3 513
Påløpte renter	10 118			2 344	7 774
Sum verdipapirgjeld	4 119 829	1 160 000	-913 500	- 458	3 873 787

Ansvarlig lånekapital (hele tusen kroner)	31.12.2016	Emittert	Forfalt/ innløst	Reklassifisert til EK	Øvrige endringer	31.12.2015
Ordinær ansvarlig lånekapital	150 000					150 000
Fondsobligasjon	155 000			-150 000		305 000
Verdijusteringer	3 498				90	3 408
Påløpte renter	5 052				-1 463	6 515
Sum verdipapirgjeld	313 550				-1 373	464 923

Note 11 Verdipapirer

Verdipapirer (hele tusen kroner)	31.12.2016	31.12.2015
Obligasjoner	1 083 703	1 155 182
Sertifikater	69 961	15 000
Ansvarlig lån	52 530	109 434
Påløpt rente	2 925	2 661
Verdijusteringer til virkelig verdi	308	-6 753
Sum verdipapirer	1 209 427	1 275 524

Virkelig verdiopsjonen er benyttet på obligasjonsporteføljen.

Note 12 Likviditets- og motpartsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at banken ikke er i stand til å overholde sine betalingsforpliktelser, og/eller risikoen for ikke å kunne finansiere ønsket vekst i eiendeler. SpareBank 1 Østfold Akershus utarbeider årlig en likviditetsstrategi som blant annet tar for seg bankens likviditetsrisiko.

Konsernets likviditetsrisiko avdekkes gjennom bankens likviditetsreserve/buffer. Hovedmålet for SpareBank 1 Østfold Akershus er å opprettholde bankens overlevelsessevne i en normalsituasjon, uten ekstern funding, i 12 måneder. I tillegg skal banken overleve minimum 90 dager i en "stort stress"-situasjon der man ikke har tilgang på funding fra kapitalmarkedet. Bankens har en daglig styring etter ovennevnte mål.

Gjennomsnittlig restløpetid på bankens innlån i senior usikret obligasjonslån og ansvarlig lånekapital var 2,3 år.

Note 13 Liquidity Coverage Ratio (LCR)

Finanstilsynet stiller krav til at alle kredittinstitusjoner skal ha tilstrekkelige likviditetsbuffer til å tåle perioder med begrenset tilgang på markedsfinansiering. Liquidity Coverage Ratio (LCR) måler størrelsen på bankenes likvide eiendeler i forhold til netto likviditetsutgang 30 dager frem i tid gitt en stresssituasjon. LCR innføres over tid i Norge og følger EUs minimumskrav. Pr 31. desember 2015 stilles det krav om 70% oppfyllelse, 80% fra 31. desember 2016 og 100% fra 31. desember 2017.

	31.12.2016	31.12.2015
Liquidity Coverage Ratio (LCR)	234 %	115 %

Note 14 Egenkapitalbevisere og spredning av egenkapitalbevis

Det var 942 egenkapitalsbevisere pr. 31.12.2016. De største	Antall	% andel
1 Sparebankstiftelsen Østfold Akersh	4 982 479	44,22 %
2 Sparebankstiftelsen Halden	3 126 414	27,75 %
3 Pareto As	800 200	7,10 %
4 Apollo Asset Limited	300 000	2,66 %
5 Eika Utbytte Vpf	156 970	1,39 %
6 Merrill Lynch Professional Clearin	155 073	1,38 %
7 Landkreditt Utbytte	85 000	0,75 %
8 Verdipapirfondet Sr-Utbytte	80 000	0,71 %
9 Espedal & Co As	60 878	0,54 %
10 Horten Gunnar	50 000	0,44 %
11 Mp Pensjon Pk	45 292	0,40 %
12 Sole Invest As	43 767	0,39 %
13 Wikborg Tord Geir	36 001	0,32 %
14 Meteva As	35 100	0,31 %
15 Haugaland Kraft Pensjonskasse	34 297	0,30 %
16 Forsvarets Personellservice	32 217	0,29 %
17 Verdipapirfondet Sr-Kombinasjon	26 700	0,24 %
18 Mays Holding li As	26 667	0,24 %
19 Sølvis Holding li As	26 667	0,24 %
20 Hustadlitt A/S	25 500	0,23 %
Sum 20 største	10 129 222	89,90 %
Øvrige egenkapitalbevisbevisere	1 138 227	10,10 %
Totalt antall egenkapitalbevisbevis (pålydende kr. 100)	11 267 449	100 %

Beholdning av egne egenkapitalbevis utgjør 20 113 bevis som tilsvarer 0,21% av totalt

Postboks 130, 1501 Moss * Kongensgate 21, 1530 Moss
Telefon: 05700 * Telefaks: 69245710

www.sparebank1.no/ostfold-akershus/
Email: epost@sparebank1.no